

Sygn. akt: I C 1/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Juliusz Ciejek
Protokolant:	p .o. sekr. sądowego Adam Żemis

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2014 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. K.**

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.600 złotych (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w (...) kwotę 197 zł 30 gr (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych trzydzieści groszy) tytułem należności bieglego zaliczkowo pokrytej przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 1/14

UZASADNIENIE

Powód Z. K.wniósł przeciwko (...) Bankowi S.A.z siedzibą w W.pozew o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia (...)o nr (...), zaopatrzonego klauzulą wykonalności Sądu Rejonowego w (...)Wydziału (...)z siedzibą w L.z dnia (...)w sprawie (...). Nadto domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podniósł, że zawarł z pozwanym umowę kredytu oraz umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie. Spłacił zobowiązanie z umowy kredytu w znacznej części jeszcze przed nadaniem klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Z uwagi na spełnienie świadczenia pozwany nie był uprawniony do wydania bankowego tytułu egzekucyjnego na kwotę 105.797,54 złotych.

Pozwany (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazał, że powód zaprzestał spłaty zadłużenia i w związku z tym w dniu (...) pozwany wezwał go do zapłaty kwoty 130.322,88 złotych. Wobec nieuregulowania zadłużenia pozwany wystawił bankowy tytuł egzekucyjny opiewający na kwotę długu (k. 97-98).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) między powodem Z. K.a (...) Bankiem S.A.z siedzibą w K.Oddziałem w J.(poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Banku S.A.z siedzibą w W.) została zawarta umowa kredytu nr (...). Na mocy tej umowy Bank udzielił powodowi kredytu w kwocie 133.753,02 złotych na okres 120 miesięcy ze spłatą do dnia (...). Kredyt był przeznaczony na: sfinansowanie zakupu pojazdu marki M. (...), rok produkcji 2006 r., w kwocie 119.708 złotych, sfinansowanie prowizji bankowej w kwocie 6.687,15 złotych, sfinansowanie kosztów ubezpieczenia kredytobiorcy na życie w (...) w kwocie 4.012,29 złotych, sfinansowanie innych wydatków kredytobiorcy w kwocie 3.343,58 złotych. Kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 9,29% w stosunku rocznym.

Prawnym zabezpieczeniem kredytu było przewłaszczenie pojazdu marki M. (...) wraz z jednoczesną cesją praw z umowy AC.

Powód zobowiązał się dokonać w okresie objętym umową spłaty rat kredytu wraz z odsetkami w miesięcznych ratach, w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy i będącym integralną jej częścią.

W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu ustalonych w harmonogramie Bank był uprawniony do pobierania od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki naliczone według stopy procentowej w wysokości średniego oprocentowania WIBOR dla 3-miesięcznych lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększonej o 25 punktów procentowych, z tym zastrzeżeniem, że w żadnym czasie nie może przekroczyć 4-krotności wysokości bieżącej stopy kredytu lombardowego NBP.

W wypadku niezapłacenia w terminach umownych pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności Bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni.

(dowód: umowa kredytowa, k. 52-53v., 133-134v., umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie, k. 137-137v.)

Powód złożył pisemne oświadczenie, że w zakresie wszelkich roszczeń Banku o zapłatę, jakie mogą wyniknąć z umowy kredytu nr (...), poddaje się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, który Bank może wystawić do kwoty 267.486,04 złotych i w okresie do dnia (...) wystąpić do sądu o nadanie klauzuli wykonalności.

(dowód: oświadczenie, k. 146)

Zgodnie z harmonogramem kredyt miał być spłacany w miesięcznych odstępach, a miesięczna rata, począwszy od dnia (...) miała wynosić 1.715,26 złotych. Kapitał kredytu wynosił 133.743,02 złotych, a należne o kredytu odsetki 71.984,64 złotych, czyli w sumie 205.727,66 złotych.

(dowód: harmonogram k. 54-55, 135-136)

Pismem z dnia (...) doręczonym w dniu (...) pozwany wypowiedział umowę kredytu z dnia (...) z zachowaniem 3-dniowego okresu wypowiedzenia, informując, że w następnym dniu po upływie wypowiedzenia całość środków bankowych wraz z odsetkami i kosztami staje się wymagalna i podlega spłacie. Pozwany wskazał, że rozważy

możliwość cofnięcia wypowiedzenia w przypadku uregulowania w okresie wypowiedzenia całości zaległych należności obejmujących:

1. 4.393,88 złotych tytułem należności kapitałowych, 3.468,24 złotych tytułem naliczonych odsetek umownych, 171,62 złotych tytułem odsetek za opóźnienie w spłatach naliczonych do dnia (...) 30 złotych tytułem kosztów za czynności banku zgodnie z tabelą prowizji i opłat, czyli łącznie 8.063,74 złotych,
2. bieżącą ratę kredytu, której termin płatności przypadał w okresie wypowiedzenia oraz kwotę dalszych odsetek podwyższonych, które będą naliczane od dnia (...) do dnia zapłaty zaległości według oprocentowania 20% w skali roku – zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Prezesa Zarządu (...) Banku S.A.

(dowód: pismo z dnia (...) k. 144, dowód doręczenia pisma, k. 145)

Pismem z dnia (...) pozwany, w związku z wypowiedzeniem umowy kredytowej z dnia (...) i postawieniem całej należności w stan natychmiastowej wymagalności, wezwał do zapłaty w nieprzekraczalnym terminie 7 dni całości należności obejmującej: 176.276,89 złotych tytułem należności kapitałowej, 12.785,10 złotych tytułem naliczonych odsetek umownych, 6.384,78 złotych tytułem odsetek za opóźnienie w spłatach naliczonych do dnia (...) 4.107,70 złotych tytułem kosztów za czynności banku zgodnie z tabelą prowizji i opłat. Jednocześnie poinformował, że brak spłaty w podanym terminie będzie uprawniało do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, który może być podstawą do prowadzenia egzekucji po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności.

(dowód: pismo z dnia (...) k. 58)

Pismem z dnia (...) pozwany powiadomił powoda, że w wyniku błędu systemowego niewłaściwie określono wysokość zadłużenia z tytułu umowy kredytowej. Ponownie pozwany przesłał wezwanie do zapłaty w terminie 7 dni należności w łącznej kwocie 130.322,88 złotych, na którą składały się: kwota 105.797,54 złotych tytułem należności kapitałowej, kwota 12.785,10 złotych tytułem odsetek umownych, kwota 7.632,54 złotych tytułem odsetek za opóźnienie w spłatach naliczonych do dnia (...) kwota 4.107,70 złotych tytułem kosztów za czynności banku zgodnie z tabelą prowizji i opłat.

(dowód: pismo z dnia (...) k. 59, 59v.)

W ramach łączącej strony umowy kredytowej powód dokonał zapłaty w łącznej wysokości 88.910,73 złotych, obejmującej również odszkodowanie w wysokości 7.385,20 złotych, które zostało przelane na rzecz pozwanego,

(dowód: dowód wpłaty, k. 6-9, pismo z dnia (...) k. 10, wyciąg z rachunku bankowego, k. 11-51, pisemna opinia biegłego z zakresu księgowości, E. T., k. 195-195v., ustna uzupełniająca opinia biegłego, k. 239-239v., płyta CD, k. 241)

W dniu (...) pozwany wystawił przeciwko powodowi bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę obejmującą należność główną 105.797,54 złotych, a następnie wystąpił do sądu z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności.

Na datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego zadłużenie z tytułu umowy kredytowej wynosiło łącznie 136.112,35 złotych, w tym:

- 105.797,54 złotych kapitału,
- 30.314,81 złotych należności ubocznych.

(dowód: pisemna opinia biegłego z zakresu księgowości, E. T., k. 195-195v.)

Postanowieniem z dnia (...) Sąd Rejonowy w (...) (...) z siedzibą w L.w sprawie (...) nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko powodowi co do kwoty 105.797,54 złotych wraz z odsetkami i kosztami wynikającymi z tego tytułu, lecz nie wyższej niż kwota 267.486,04 złotych.

(dowód: dokumenty w aktach sprawy (...))

W oparciu o powyższy tytuł wykonawczy pozwany Bank wszczął egzekucję. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) nie wyegzekwował od powoda żadnej kwoty.

(dowód: pismo z dnia (...) k. 127)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Trzeba przy tym podkreślić, że z punktu widzenia rozstrzygnięcia o żądaniu pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego istotne znaczenie ma, jakiego tytułu dotyczy powództwo – orzeczenia sądu czy innego tytułu egzekucyjnego nie pochodzącego od sądu. Z przywołanego przepisu wynika, że inne są podstawy pozbawienia wykonalności prawomocnego orzeczenia sądu, a inne są przesłanki w przypadku tytułu egzekucyjnego niebędącego orzeczeniem sądu. Należy bowiem odróżniać sytuacje, gdy tytuł egzekucyjny korzysta z powagi rzeczy osądzonej (orzeczenie sądu oraz orzeczenia zrównane z nim pod względem skutków) oraz gdy tytuł ten takiej cechy nie posiada. To rozróżnienie związane jest ze skutkami prawomocności materialnej orzeczeń sądowych. Na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik nie może zmierzać do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia sądu, ale może przeczyć treści innych tytułów egzekucyjnych, których nie chroni prawomocność materialna, np. bankowego tytułu egzekucyjnego czy aktu notarialnego. W przypadku tytułów niemających tych cech można kwestionować istnienie obowiązku stwierdzonego tego rodzaju tytułami egzekucyjnymi za pomocą zarzutów dotyczących np. braku zdolności do czynności prawnych, wad oświadczenia woli oraz innych przyczyn nieważności czynności prawnych.

W uzasadnieniu pozwu powód podnosił, że wpłacił na poczet umowy kredytowej kwotę co najmniej 87.521,32 złotych, ale pozwany nierzetelnie rozliczał dokonywane wpłaty, w konsekwencji czego powód wykonał w znacznej części zobowiązanie wynikające z umowy kredytu jeszcze przed nadaniem klauzuli wykonalności. Oznacza to, że powód – jako podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego – wskazywał nieistnienie wierzytelności z tytułu umowy kredytowej objętej bankowym tytułem egzekucyjnym. Okoliczność tę – zgodnie z art. 6 k.c. – powinna wykazać osoba, która z tego faktu wyciąga korzystne dla siebie skutki prawne, a zatem w niniejszej sprawie powód. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził jednak słuszności stanowiska strony powodowej.

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości na okoliczność wysokości zadłużenia obciążającego powoda z tytułu umowy kredytu według stanu na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego.

Biegły E. T. (2) po przeprowadzeniu analizy akt sprawy i po uzupełnieniu dokumentacji przez stronę pozwaną stwierdził, że na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego ((...)) zadłużenie powoda w związku z zawartą umową kredytu wynosiło łącznie 136.112,35 złotych, w tym kapitał w kwocie 105.797,54 złotych oraz należności

uboczne w kwocie 30.314,81 złotych. Powód w ramach łączącej strony umowy kredytowej wpłacił natomiast łącznie 88.910,73 złotych.

Z uwagi na zastrzeżenia strony powodowej biegły E. T. (2) został przesłuchany na rozprawie w dniu (...), na której w całości podtrzymał wnioski opinii pisemnej. Jak podkreślił, weryfikował akta pod kątem wiarygodności i sprawdzał prawidłowość wyliczeń dostarczonych przez powoda i pozwany Bank. Dowodem na rzetelność opracowania opinii jest fakt, że kwotę wpłat ustalił na wyższą niż wskazywał sam powód. Bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony na kwotę rat kapitałowych, bez uwzględnienia należnych odsetek. Stąd też, faktyczne zadłużenie powoda jest w istocie wyższe o odsetki, a wskazana korekta nie wpłynęła na poprawność wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, zmniejszając jedynie zakres łącznego zadłużenia. Biegły sprawdził cały harmonogram wpłat pod kątem zapisów umowy, zgodnie z harmonogramem przedstawionym przez stronę pozwaną. W tych wypadkach, w których powód wskazywał zapłatę, to była ona ujęta w rozliczeniu pozwanego. Według oceny biegłego, wpłaty powoda były o 1.400 złotych wyższe niż sam podawał, a wniosek ten został wyciągnięty po wyliczeniach dokonanych na podstawie przedłożonych dokumentów w postaci dowodów wpłat.

W ocenie Sądu, całościowa opinia biegłego z zakresu księgowości E. T. (2) zasługiwała na uwzględnienie. Opinia ta odpowiada na wszystkie istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy pytania – w jakiej wysokości powód dokonał wpłat na poczet umowy kredytowej i jakie były jego z tego tytułu zaległości na moment wystawienia przez pozwanego bankowego tytułu egzekucyjnego. Biegły przeanalizował zarówno dokumenty przedłożone przez powoda, jak i dokumentację obejmującą rozliczenia dokonywanych wpłat, sporządzoną przez pozwany Bank. Ze względu na spójność, jasność i rzeczowość opinii mogła ona stanowić podstawę czynienia wiążących ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Istotne jest przy tym, że po złożeniu ustnej uzupełniającej opinii na rozprawie w dniu (...) powód, choć był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie składał dalszych zastrzeżeń, co pozwala przyjąć, że opinia ta nie była ostatecznie kwestionowana.

W oparciu o wnioski wynikające z opinii biegłego z zakresu księgowości Sąd uznał, że pozwany, wystawiając bankowy tytuł egzekucyjny, nie obciążył powoda kwotą, która byłaby wyższa niż stan faktycznego jego zadłużenia z tytułu zawartej umowy kredytu z dnia (...)

Powód zdaje się nie dostrzegać tego, że wprawdzie udzielono mu kredytu w kwocie 133.743,02 złotych, to jednakże był on zobowiązany do spłaty nie tylko samego kapitału kredytu, ale również odsetek umownych, co w sumie dawało do zwrotu na rzecz Banku sumę 205.727,66 złotych. Ponadto w wypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu ustalonych w harmonogramie pozwany był uprawniony do pobierania od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki naliczone według stopy procentowej wskazanej w § 10 ust. 1 umowy. Zgodnie z § 9 umowy pozwany miał również prawo pobierać prowizje i inne opłaty za czynności bankowe, w tym za wysyłanie monitów, wezwań do zapłaty lub korespondencji związanej z wypowiedzeniem umowy kredytu. Trzeba przy tym pamiętać, że już w dniu (...) złożono oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytowej, co skutkowało – po upływie 30-dniowego okresu wypowiedzenia – postawieniem całego kredytu wraz z odsetkami i kosztami w stan natychmiastowej wymagalności, co miało wpływ na odmienne naliczanie odsetek.

Istotne jest, że w uzasadnieniu pozwu powód nie powoływał się na to, iż nie dysponuje wszystkimi dowodami wpłat, jakich rzeczywiście dokonywał na poczet umowy kredytowej, bowiem część rat kredytu spłacał osobom zajmującym się windykacją należności pozwanego Banku. Na tego rodzaju okoliczność powód nie wskazywał również w piśmie procesowym z dnia (...) w którym zawarł zastrzeżenia do opinii biegłego z zakresu księgowości. Dopiero na rozprawie w dniu (...) powód zaczął podnosić, że nie posiada wszystkich dowodów wpłat rat kredytu, jednakże jego twierdzenia były bardzo ogólne – powód nawet nie podał, jakich wpłat i w jakiej wysokości nie uwzględniono przy całkowitym rozliczeniu kredytu. Twierdzenia powoda w tym zakresie są tym bardziej mało wiarygodne, jeśli weźmie się pod uwagę, że do pozwu zostały dołączone dowody wpłat określonych sum pieniędzy pracownikowi pozwanego Banku. Powyższe świadczy o tym, że powód otrzymywał lub domagał się wydania dokumentów potwierdzających fakt dokonania wpłaty. W tej sytuacji niezrozumiałe jest, dlaczego w niektórych wypadkach uiszczenia rat kredytu do rąk pracownika pozwanego powód zachowywał dowody wpłat, a w niektórych nie, zwłaszcza że jak sam przyznał, dowody

pokwitowania były mu za każdym razem wydawane. Z tych wszystkich względów Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda w charakterze strony.

W tym stanie rzeczy wobec braku przesłanek określonych w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Powód jako przegrywający sprawę obowiązany jest do zwrotu pozwanemu poniesionych przez niego kosztów niezbędnych do celowej obrony i celowego dochodzenia swoich praw. Do kosztów tych zaliczono jedynie koszt zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 złotych. Sąd nie znalazł podstaw do nieobciążania powoda kosztami procesu na rzecz strony przeciwnej. Po pierwsze, sam fakt istnienia trudnej sytuacji materialnej nie uzasadnia zastosowania art. 102 k.p.c. Po drugie, mimo składanych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych powód był jedynie częściowo od nich zwalniany – za każdym razem powyżej kwoty 800 złotych. Choć powoływał się na brak możliwości płatniczych dwukrotnie uścił koszty sądowe – raz opłatę sądową od pozwu, a drugi raz zaliczkę na wynagrodzenie biegłego w łącznej wysokości 1.600 złotych.

O brakującej zaliczce na wynagrodzenie biegłego, która została tymczasowo pokryta przez Skarb Państwa, w wysokości 197,30 złotych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.